

ΥΓΡΑ & ΗΛΕΚΤΡΟΛΥΤΕΣ

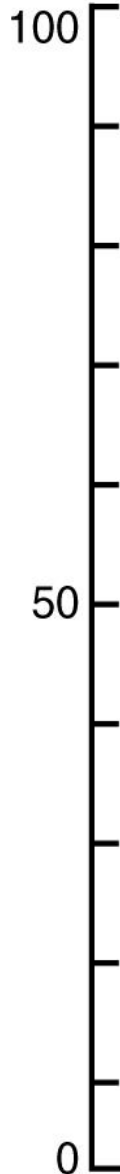
ΝΙΚΟΣ ΓΑΒΑΛΑΚΗΣ – «ΤΖΑΝΕΙΟ» ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ

ΔΟΜΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

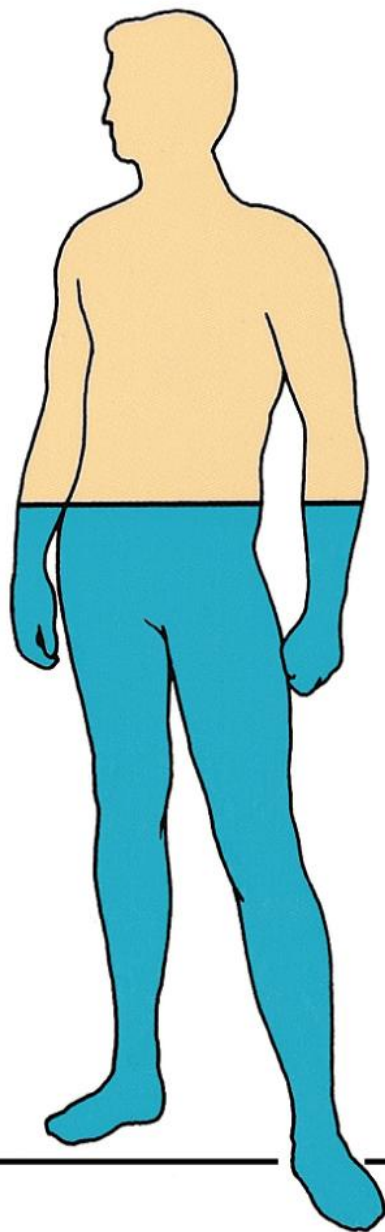
- ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΑ ΥΓΡΩΝ
- ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΟΙ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΙ
- ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΤΟΥ ΥΔΑΤΟΣ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΛΥΤΩΝ
- ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ
- ΗΛΕΚΤΡΟΛΥΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ

ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΑ ΥΓΡΩΝ

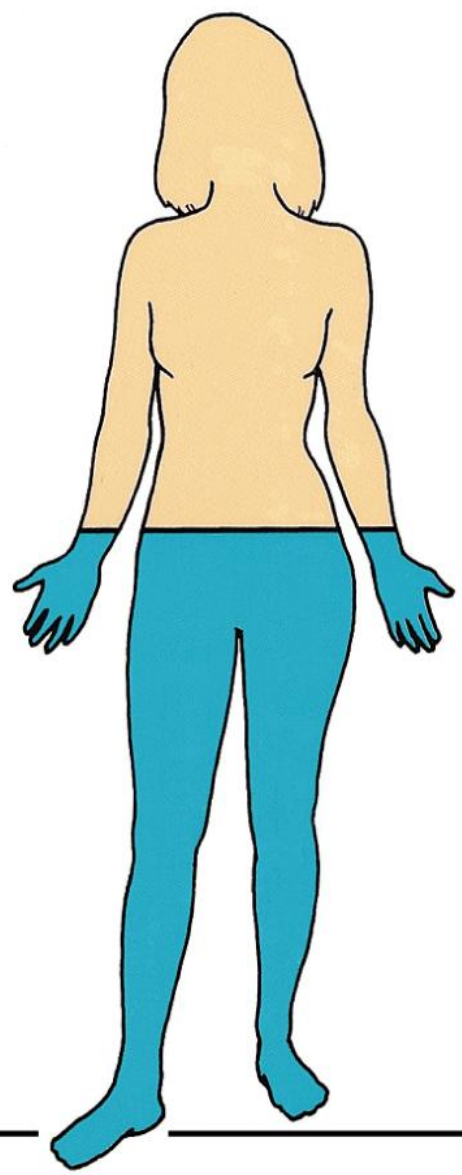
Percentage of total body weight

Newborn
infant
(80%)

Adult
male
(60%)

Adult
female
(50%)

Φυσιολογία

Σωματικό
ύδωρ

Έμβρυο

Πρόωρο

Τελειόμηνο

Βρέφος

Ενήλικας

Εξωκυττάριο

60%

50%

35-45%

30%

20%

Ενδοκυττάριο

25%

30%

35%

35%

40-45%

Σύνολο

85%

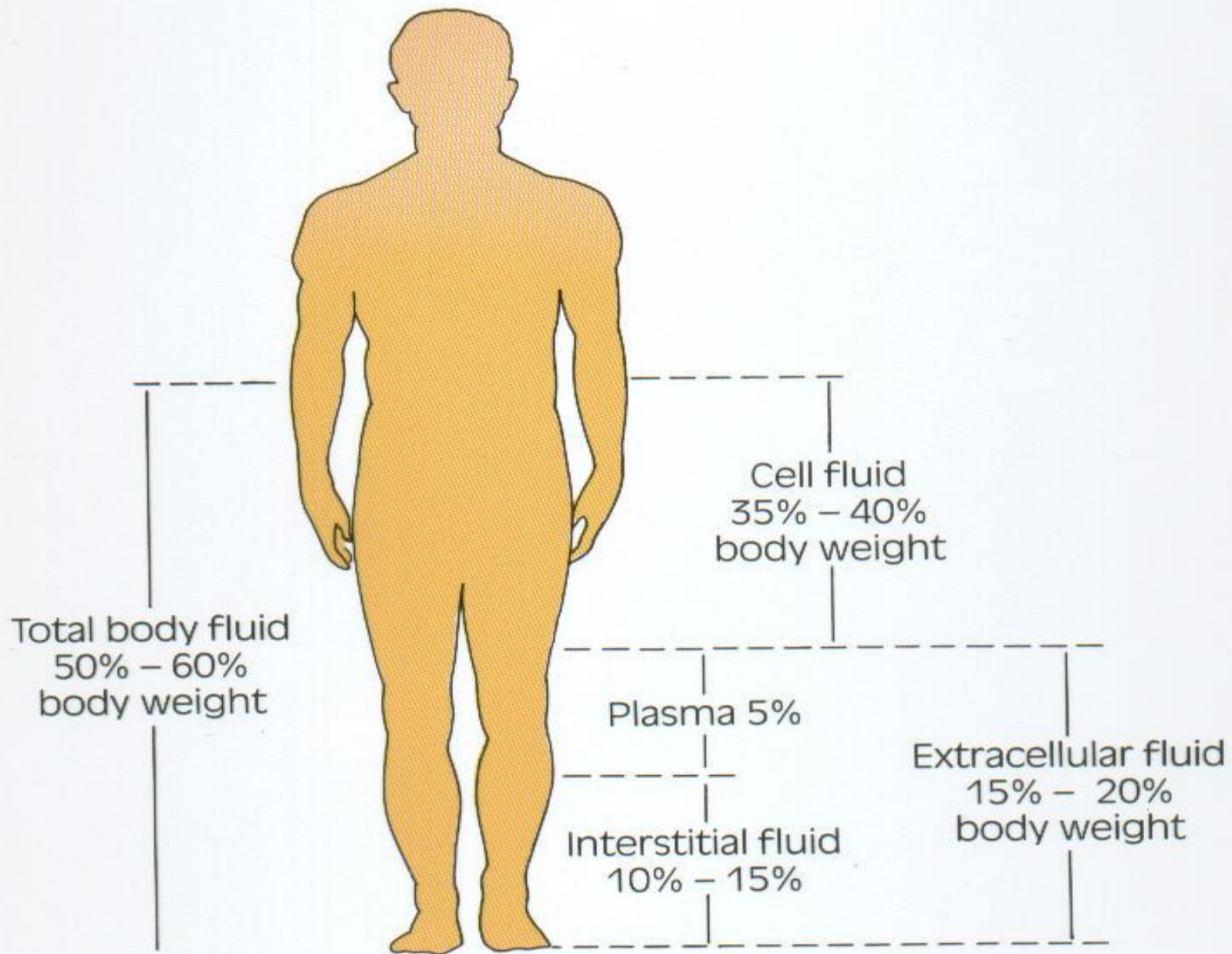
80%

70-75%

65%

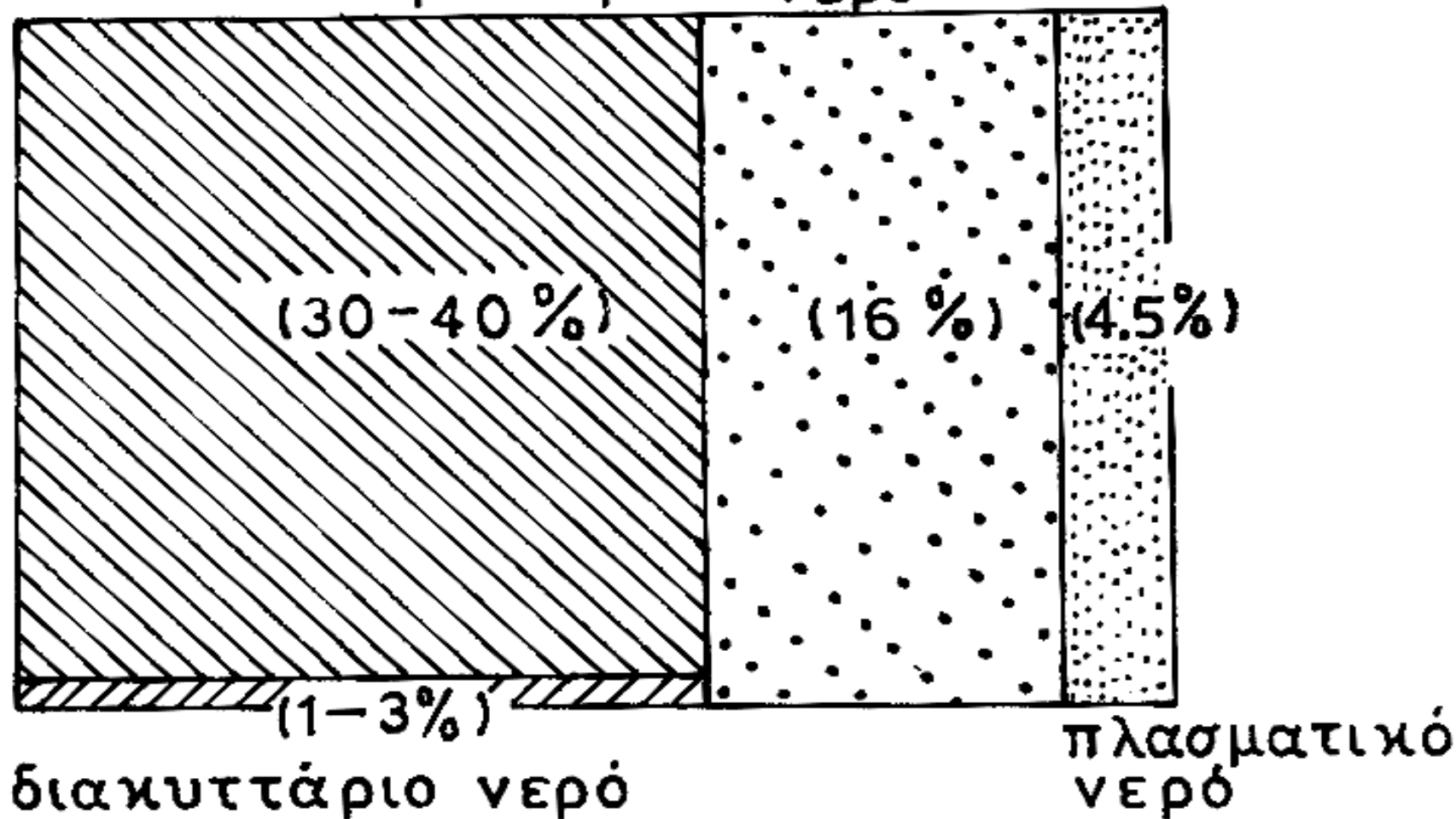
60%

- Μείωση του σωματικού ύδατος κατά 3-5% τις 5 πρώτες μέρες
- Συμπλήρωση 1 έτους: ο όγκος πλησιάζει αυτόν του ενήλικος

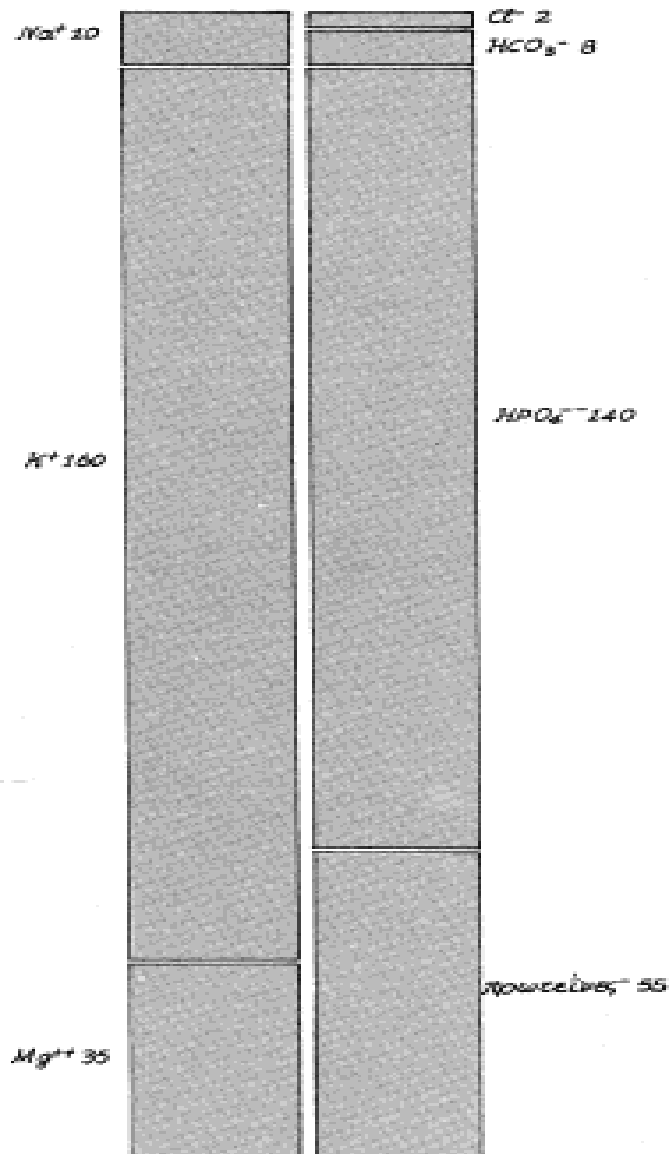
ΟΛΙΚΟ ΣΩΜΑΤΙΚΟ ΝΕΡΟ
(50-70 % του σωματικού βάρους)

ένδοκυττάριο νερό   μεσοκυττάριο νερό

Ένδοκυτταρικό Υγρό

Κατιόντα   Ανιόντα
205 mEq.   205 mEq.

Ένδοκυττάριο ύδωρ

- 30-40% ΣΒ
- περιορίζεται εντός των κυττάρων
- κυριότερο κατιόν: K:160 mEq/L
- κυριότερο ανιόν: PO₄,SO₄:140mEq/L
- Na: 10mEq/L
- Mg: 35mEq/L
- HCO₃: 8mEq/L
- Cl:2mEq/L
- Πρωτεΐνες: 55mEq/L

ΕΞΩΚΥΤΤΑΡΙΟ

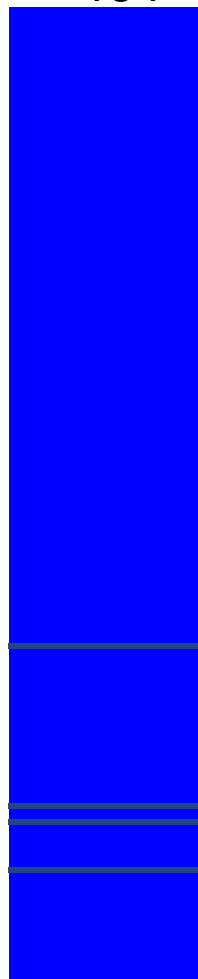
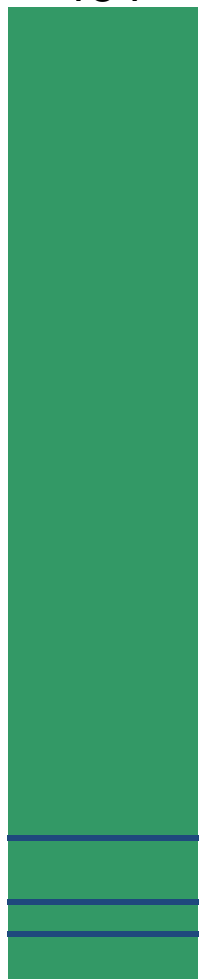
Πλάσμα

Κατιόντα

Ανιόντα

154

154

- Εξωκυττάριο ύδωρ

κατανέμεται σε τρεις χώρους

α. Ενδαγγειακός χώρος (πλάσμα):

4% ΣΒ (Ενεργό τμήμα)

β. Μεσοκυττάριος χώρος: 16% ΣΒ

γ. Διακυττάριος χώρος ή **τρίτος χώρος**
: 1-3% ΣΒ

(εντερικός αυλός, υγρά θώρακα, κοιλίας, αρθρικές κοιλότητες)

-κυριότερο κατιόν: Na: 142 mEq/l

-κυριότερο ανιόν: Cl: 103 mEq/l

-K: 4 mEq/l, PO₄, SO₄ = 1-2 mEq/L

-HCO₃⁻: 27 mEq/L   Ρυθμιστική
+   βάση

-Πρωτεΐνες⁻: 16 mEq/L (Buffer base)

ΜΑ ΔΕΝ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΒΡΙΣΚΟΜΑΙ ΣΤΟΝ ΑΛΟ ΚΟΣΜΟ!
ΠΙΣΤΕΨΟ ΟΤΙ ΕΧΕΙ ΓΙΝΕΙ ΚΑΠΟΙΟ ΛΑΘΟΣ !..

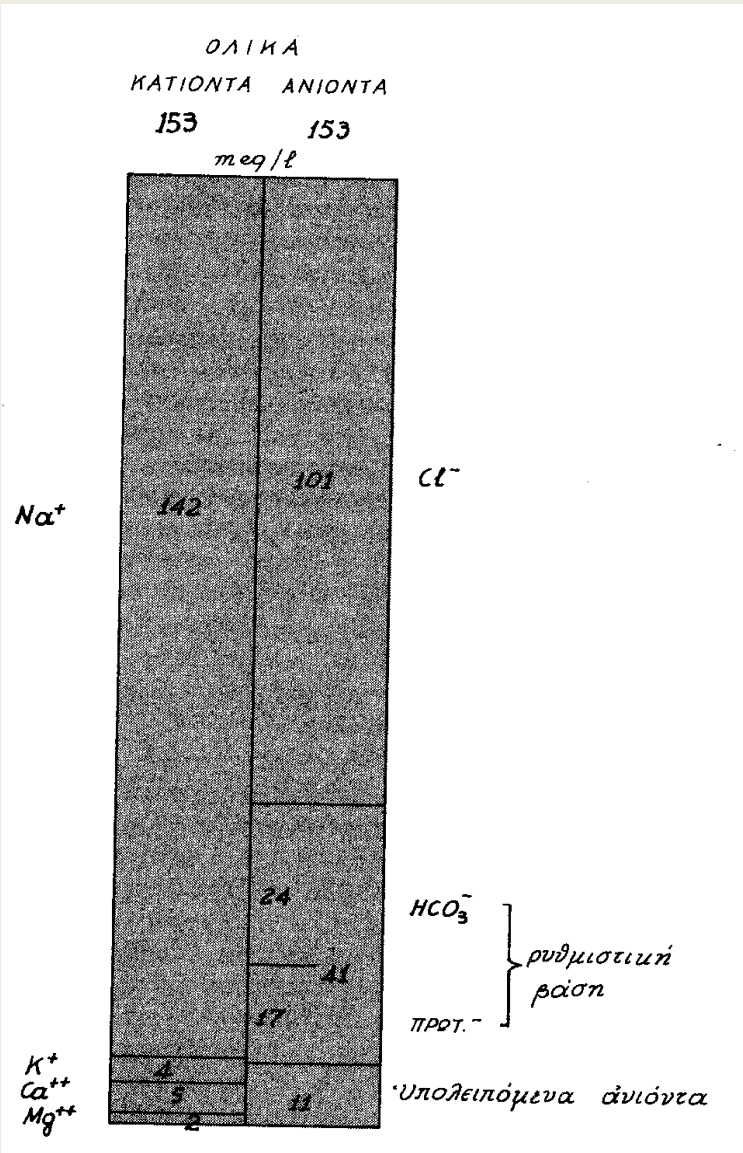
ΟΛΟΙ ΑΥΤΟ ΠΙΣΤΕΥΟΥΝ!

Ρυθμιστικοί μηχανισμοί

1. Νόμος ηλεκτρικής ουδετερότητας (Gibbs-Donnan)
2. Αντλία Νατρίου
3. Νόμος ισωσμωτικής ισορροπίας (Darrow-Yannet)
4. Νόμος του Starling

1.Νόμος ηλεκτρικής ουδετερότητας (Gibbs-Donnan)

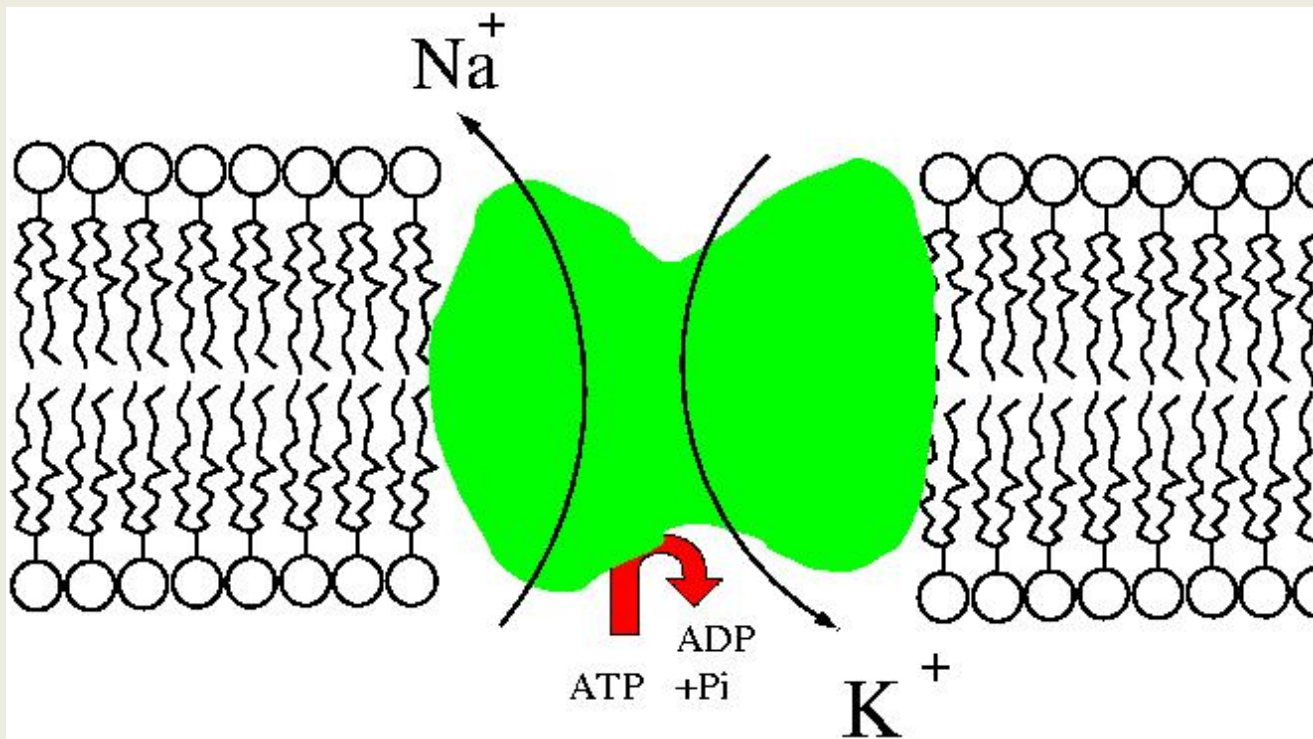

- Σε κάθε διάλυμα το άθροισμα των **θετικών φορτίων** των ολικών κατιόντων **ισούται** με το άθροισμα των ολικών **αρνητικών φορτίων** των ανιόντων
- Έχει πρακτική αξία για όλα τα υδάτινα διαμερίσματα που χωρίζονται με ημιδιαπερατές μεμβράνες
- $\text{Na}^+ \text{ εξ.} \times \text{Cl}^- \text{ εξ.} = \text{Na}^- \text{ ενδ.} \times \text{Cl}^- \text{ ενδ.}$

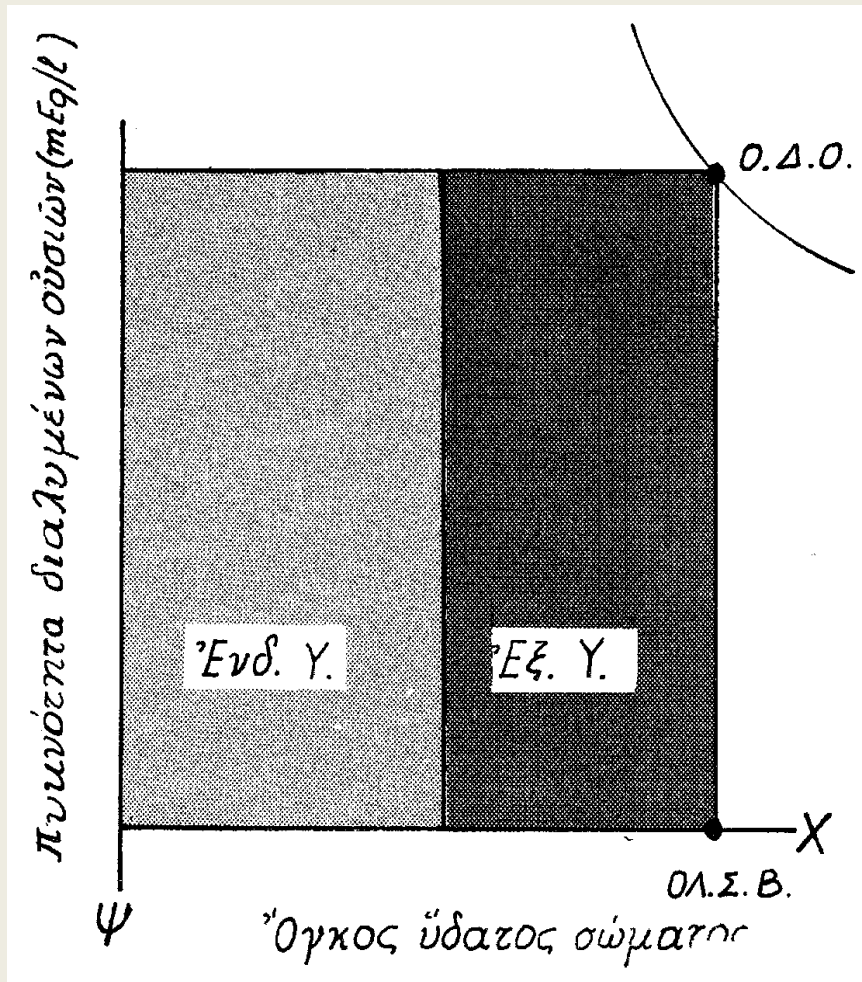
Διάγραμμα Gamble

2.Αντλία Νατρίου

Ερμηνεύει τη διαφορά της ιοντικής σύνθεσης μεταξύ ενδοκυτταρίου-εξωκυτταρίου χώρου

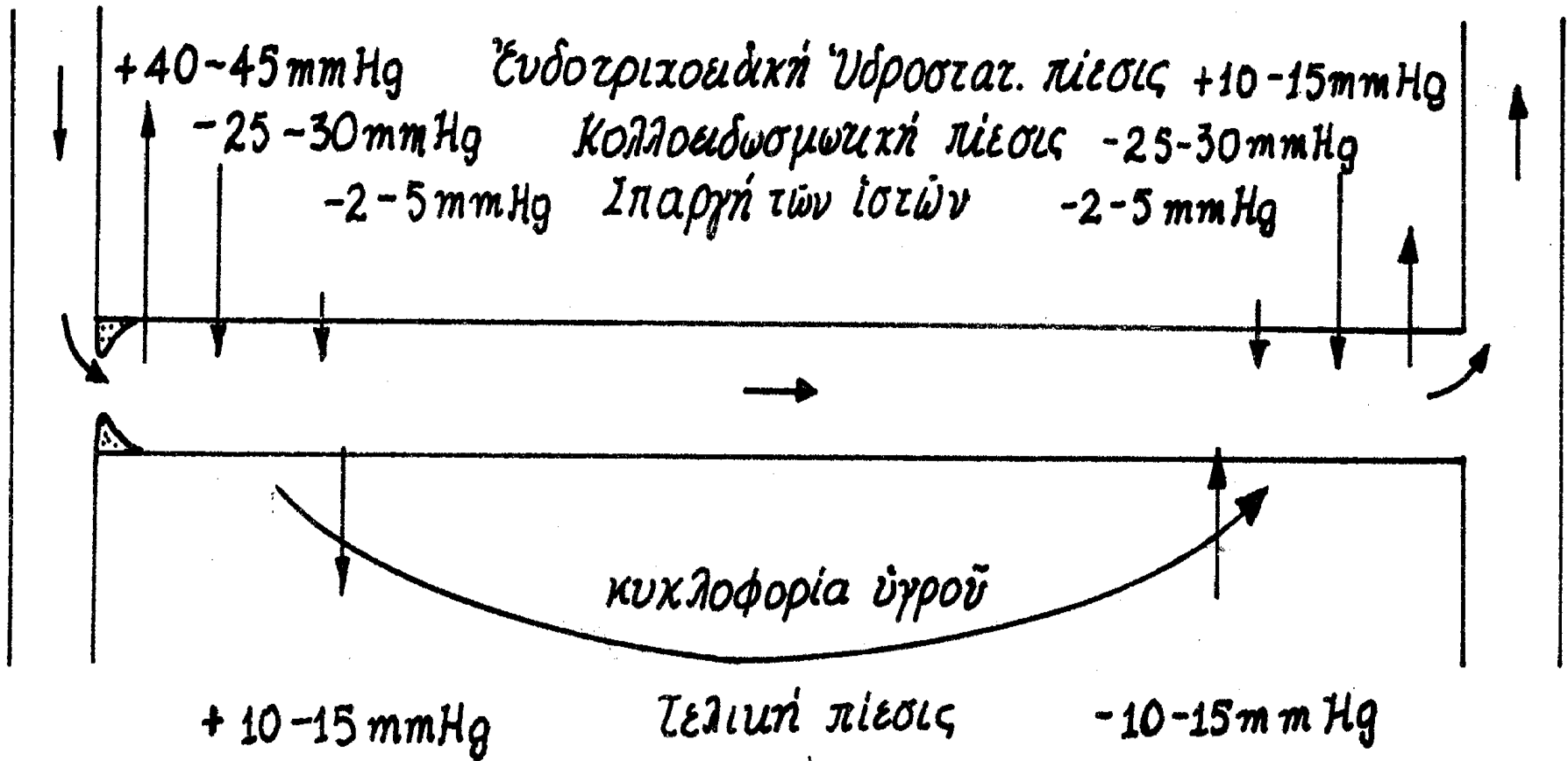

3. Νόμος ισωσμωτικής ισορροπίας (Darrow-Yannet)

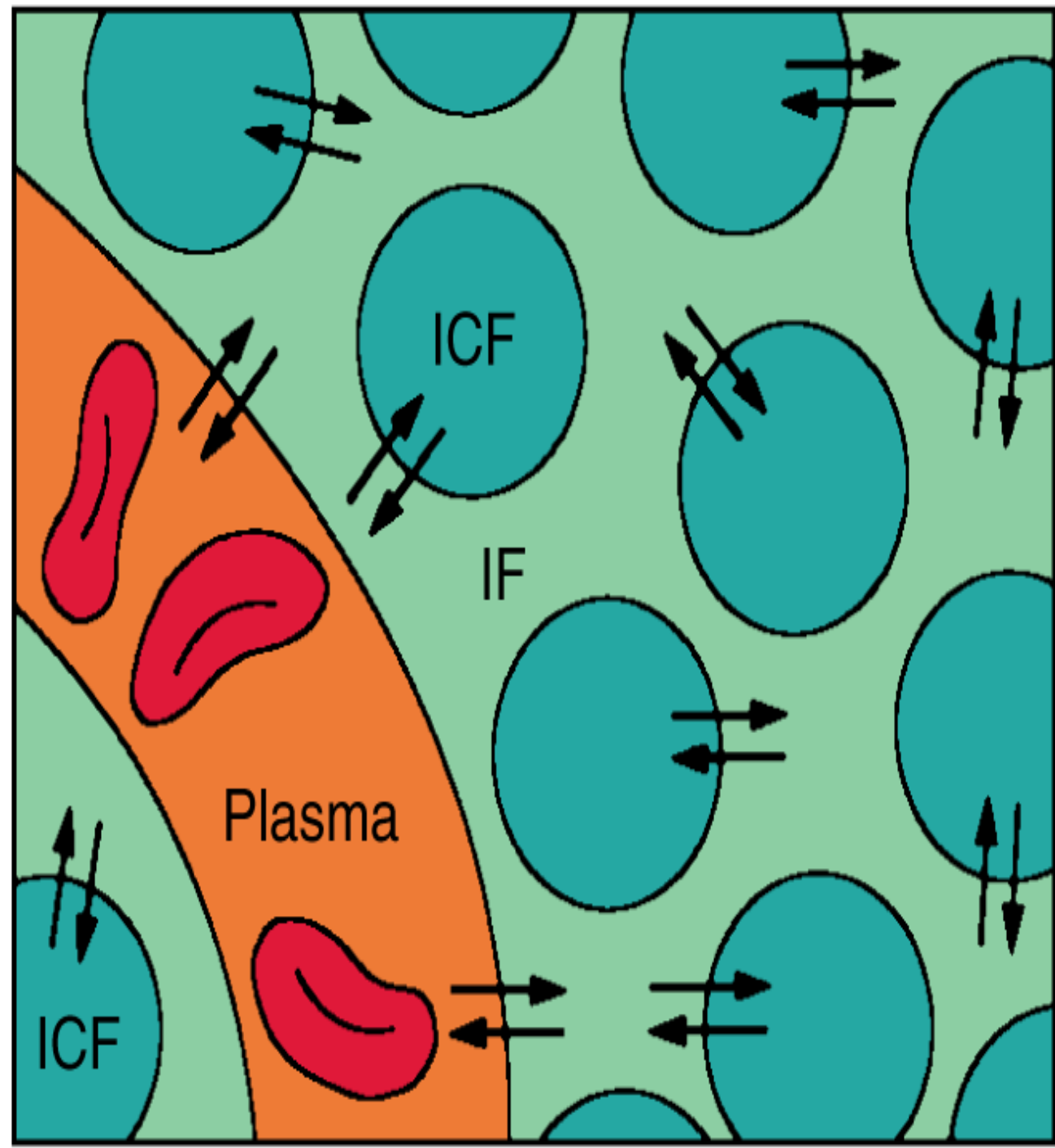

- Η Ω.Π είναι ίδια στον εξωκυττάριο και ενδοκυττάριο χώρο
- Κάθε μεταβολή της Ω.Π στον εξωκυττάριο χώρο διακίνηση ύδατος προς τον ενδοκυττάριο χώρο για εξωμοίωση των πιέσεων στους δύο χώρους
- $mOsm/L = (\Phi.T = 278-290) \frac{2(Na+K+Ca) + \text{γλυκόζη}/18 + \text{ουρία}/2.8}{1000}$

4. Νόμος του Starling

Καθορίζει τους μηχανισμούς διακίνησης ανάμεσα στον ενδαγγειακό και μεσοκυττάριο χώρο

ΜΑ ΓΙΑΤΙ ΟΔΗΓΕΙ
ΠΑΝΤΑ ΑΥΤΗΣ

ΓΙΑΤΙ ΕΧΕΙ ΤΟΝ
ΠΙΟ ΩΡΑΙΟ ΚΟΛΟ!

ΑΠΩΛΕΙΕΣ ΥΔΑΤΟΣ & ΗΛΕΚΤΡΟΛΥΤΩΝ

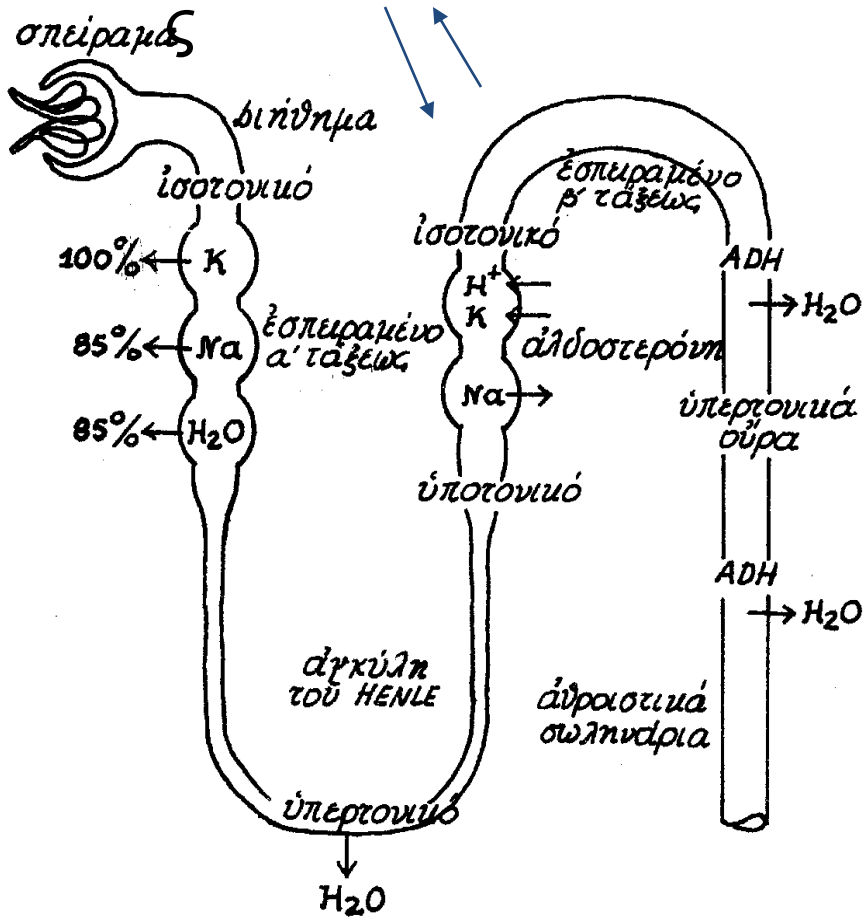
- ΟΥΡΑ
- ΑΔΗΛΗ ΑΝΑΠΝΟΗ (ΠΝΕΥΜΟΝΕΣ)
- ΥΔΡΩΤΑΣ
- ΑΠΩΛΕΙΕΣ ΑΠΟ ΠΕΠΤΙΚΟ (ΚΟΠΡΑΝΑ)

ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΙ ΡΥΘΜΙΣΗΣ ΙΣΟΡΡΟΠΙΑΣ ΥΔΑΤΟΣ

- ΔΙΨΑ – ΥΠΟΘΑΛΑΜΟΣ
- ΟΡΜΟΝΕΣ
- ADH – ΑΝΤΙΔΙΟΥΡΗΤΙΚΗ (ΕΠΑΝΑΠΡΟΣΛΗΨΗ ΥΔΑΤΟΣ)
- ΑΛΔΟΣΤΕΡΟΝΗ (ΕΠΑΝΑΠΡΟΣΛΗΨΗ Na & H₂O)

Ρύθμιση του εξωκυτταρίου υγρού

Υποθάλαμο

- Υποδοχείς όγκου ευαίσθητους σε μεταβολές του όγκου του πλάσματος ή της ωσμωτικής πίεσης (αριστερός κόλπος, καρωτιδικός βολβός)
- Υποθάλαμος (υποδοχή και συντονισμός ερεθισμάτων)
- Νεφρικός μηχανισμός που απαντά στην αντιδιουρητική ορμόνη (ADH)

ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΥΔΑΤΟΣ & ΗΛΕΚΤΡΟΛΥΤΩΝ

- Ισοσμωτικές διαταραχές του όγκου του εξωκυτταρίου υγρού
- Ωσμωτικές διαταραχές του εξωκυτταρίου υγρού
- Διαταραχές της ιοντικής σύνθεσης ένδο- ή έξωκυτταρίου υγρού

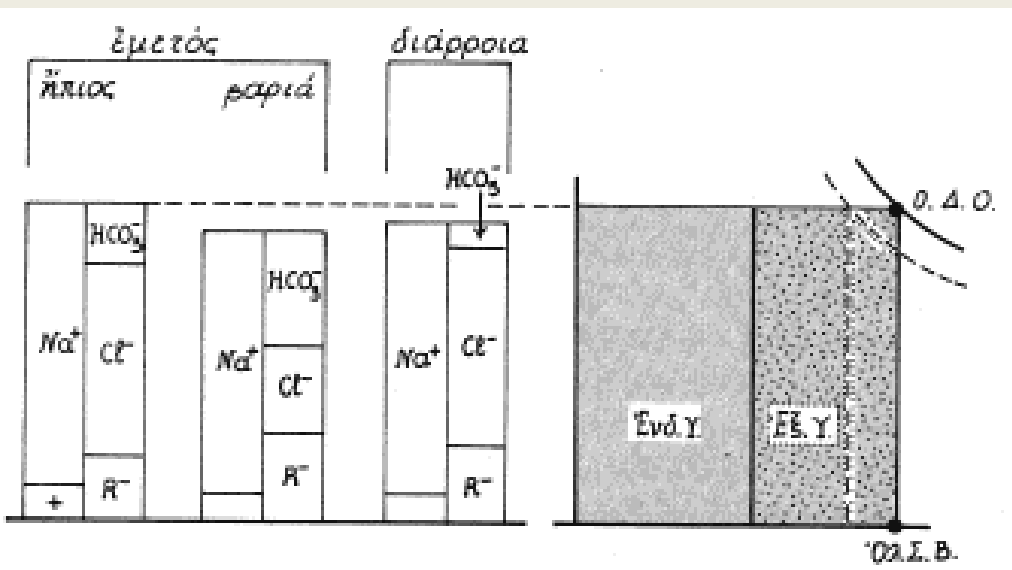
• **Ισο-ωσμωτικές διαταραχές του όγκου του εξωκυτταρίου υγρού**

- **α) Εξωτερικές απώλειες**
  - -Πεπτικός σωλήνας (διάρροιες,εμετοί)
  - -Εκτεταμένα εγκαύματα
- **β) Εσωτερικές απώλειες**
  - -αδρανοποίηση στο μεσοκυττάριο χώρο
  - -εγκλωβισμός στο διακυττάριο χώρο (τρίτος χώρος)
- **γ) Αύξηση όγκου εξωκυτταρίου χώρου**
  - -υπερφόρτωση με υγρά
  - -νεφρική ανεπάρκεια

• Ισο-ωσμωτικές διαταραχές του όγκου του εξωκυτταρίου υγρού

α) Εξωτερικές απώλειες

- *Πεπτικός σωλήνας*
Η διαταραχή της οξεοβασικής ισορροπίας που προκαλείται εξαρτώνται από το pH των υγρών που αποβάλλονται
- *Εκτεταμένα εγκαύματα*

Σε εμετούς, λόγω απώλειας Cl^- παρατηρείται υποχλωραιμική αλκάλωση. Σε διαρροϊκό σύνδρομο χάνονται ανιόντα HCO_3^- = οξέωση

•Ισο-ωσμωτικές διαταραχές του όγκου του εξωκυτταρίου υγρού (συν.)

β) Εσωτερικές απώλειες

- αδρανοποίηση στον μεσοκυττάριο χώρο:
  - τραυματικές κακώσεις, εγκαύματα, παγκρεατίτιδα
  - πιθανώς να οφείλεται σε αύξηση της ωσμωτικής πίεσης στο χώρο αυτό
- απώλειες στον διακυττάριο χώρο (τρίτος χώρος)
  - περιτονίτιδα, ειλεός

Η διάγνωση: μπορεί να διαλάθει αρχικά, και να εκδηλωθεί με αιμοδυναμικές διαταραχές

γ) Αύξηση όγκου εξωκυτταρίου χώρου

Συνήθως ιατρογενής

Εκδήλωση: πνευμονικό οίδημα

- **Ωσμωτικές διαταραχές του εξωκυτταρίου υγρού**

- √ Σύνδρομα υπονατριαιμίας

- από απώλεια Na (διάρροιες, εμετοί, εντερικά συρίγγια), χρόνια νεφρική ανεπάρκεια, ανεπάρκεια φλοιού επινεφριδίων

- από υπερυδάτωση: ιατρογενής, αύξηση ADH μετά από χειρουργική επέμβαση

- √ Σύνδρομα υπερνατριαιμίας

- ωσμωτική διούρηση (υπεργλυκαιμία, μανιτόλη, υπερωσμωτικά εντερικά διαλύματα)

- νεφρογενής άποιος διαβήτης ή άποιος διαβήτης

Διαταραχές ιοντικής σύνθεσης

- **Υποκαλιαιμία**
  - απώλεια από τον πεπτικό σωλήνα (πυλωρική στένωση, ειλεός, διάρροιες)
  - παρεντερική διατροφή
  - διουρητικά
- **Υπερκαλιαιμία**
  - ιατρογενής
  - νεφρική ανεπάρκεια -
- **hH υπο- ή υπερκαλιαιμία προκαλούν διαταραχές του καρδιακού ρυθμού**
- **Υπασβεστιαίμια**
  - διαταραχές απορρόφησης Ca από το έντερο (στεατόρροια)
  - υποπαραθυρεοειδισμός, ΧΝΑ
- **Υπερασβεστιαίμια**
  - υπερπαραθυρεοειδισμός
  - πολλαπλούν μυέλωμα
- **Υπαγνησiaiμία γ**
  - διάρροιες, σύνδρομο δυσαπορρόφησης
- **Υπερμαγνησiaiμία**
  - αιμοκάθαρση

Ηλεκτρολυτική σύνθεση των γαστρεντερικών εκκρίσεων (mEq/L)

Είδος υγρών	Na	K	Cl	HCO₃
Σίελος	60	20	16	50
Γαστρικό	30-90	4-12	60-155	0-1
Νήστιδα	70-130	4-68	70-127	10
Ειλεός	90-140	4-7	80-125	15-20
Χολή	130-160	4-63	80-110	50
Παγκρεατικό συρίγγιο	140	4-65	80-100	70

...ΔΥΟ ΚΑΘΕΤΟΣ: "ΕΧΟΥΝ
ΟΙ ΔΥΣΛΕΚΤΙΚΟΙ ΣΤΗΝ ΑΝΑΓΝΩΣΗ..."

"ΠΛΟΒΡΗΜΑ"

Apkias

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

- Ρύθμιση υγρών & ηλεκτρολυτών
- Καθημερινές ανάγκες σε υγρά & ηλεκτρολύτες
- Μέτρηση ελλειμμάτων
- Μέτρηση απωλειών

ΑΝΑΓΚΕΣ ΣΕ Η₂O & ΗΛΕΚΤΟΛΥΤΕΣ

- Αναπλήρωση καθημερινών αναγκών
- Αναπλήρωση ελλειμμάτων
- Αναπλήρωση αυξημένων απωλειών

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ

α' 24ωρο ζωής	60-80	ml/kg
>24ώρες	120-150	ml/kg
3-10 kg(> 1μήνα)	100	ml/kg
10-20 kg	1000ml + 50 ml/kg	(πέρα από τα 10kg)
20kg-ενήλικας	1500ml + 20 ml/kg	(πέρα από τα 20kg)

Dibbins AW. Preoperative and postoperative care: infants and children. In: Ravitch MM. Pediatric Surgery 2nd ed. 1969

ΗΛΕΚΤΡΟΛΥΤΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ

	Na (mEq/kg)	K (mEq/kg)	Cl (mEq/kg)
Νεογνό	2-3	1	3
Βρέφος	2-3	2-3	3
Παιδί	3	1.5-2.5	2

ΕΛΛΕΙΜΑΤΑ

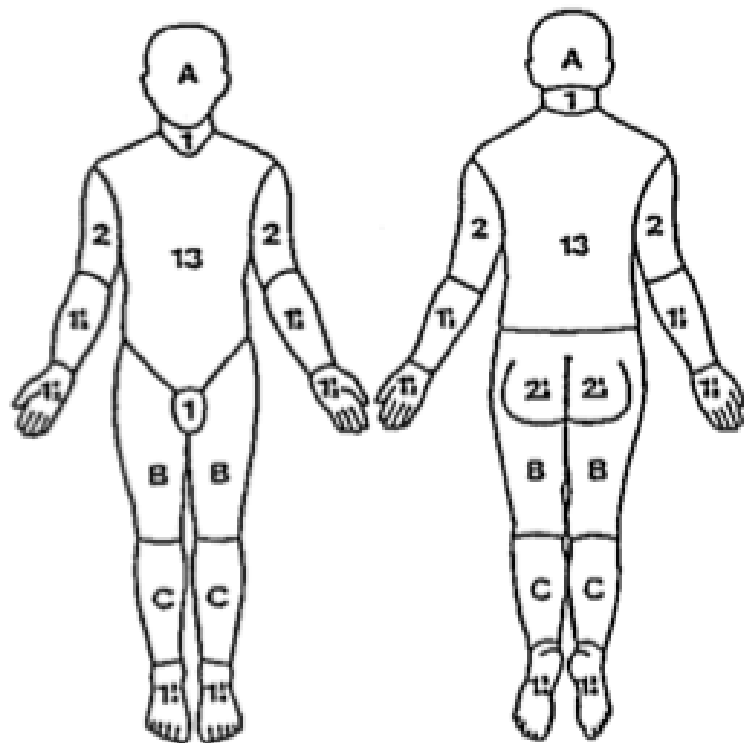
- Πόσο αφυδατωμένος είναι ο ασθενής
- Αιμοδυναμικά , σπαργή δέρματος , βλενογόνοι , δίψα , βάρος ασθενούς , ύπαρξη τρίτου χώρου (ειλεός ,περιτονίτιδα ,εγκαύματα , παγκρεατίτιδα)
- Εργαστηριακά ευρήματα (ουρία , Na , Hct)
- Διούρηση (ειδικό βάρος ούρων)

ΑΠΩΛΕΙΕΣ

- Μέτρηση απωλειών από πεπτικό (Levin , στομίες , διάρροιες , συρίγγια)
- Εγκαύματα
- Τρίτος χώρος (παγκρεατίτιδα , ειλεός , υπεζωκότας)
- Ούρα

Εγκαυματική νόσος

Τύπος του Carvajal

- **Υγρά 1ου 24ώρου**

5000ml/m² BSB/24h + 2000ml/m² BSA/24h
(Ringers: 1/2 18ωρο- 1/2 2^ο και 3^ο 8ωρο)

- **Υγρά 2ου 24ώρου**

3750ml/m² BSB/24h + 1500 ml/m² BSA/24h
(πλάσμα: 0.5ml/kg/ m²BSB στο 1ο 8ωρο,
υπόλοιπα D/W 5%)

- **Θερμιδική κάλυψη**

2200Kcal/m² BSB/24h + 1800Kcal/m² BSA/
24h

12.5-17% σε πρωτεΐνες

Επιφάνεια	0	1 έτος	5 έτη	10 έτη	15 έτη
A	9.5	8.5	6.5	5.5	4.5
B	2.75	3.25	4.0	4.5	4.5
C	2.5	2.5	2.75	3.0	3.25

Εγκαυματική νόσος

Τύπος του Parkland

1^ο 24ωρο

Ringer' s lactate: 3ml/kg/% εγκαυματικής επιφάνειας (35%)

4ml/kg/% εγκαυματικής επιφάνειας (>35%)

2^ο 24ωρο

D 5%+0.45% NaCl:1/2 - 3/4 των αναγκών της 1ης ημέρας

5% αλβουμίνη

ΦΟΒΑΜΑΙ ΟΤΙ
ΒΡΙΣΚΕΣΑΙ ΣΕ ΛΑΘΟΣ
ΜΕΡΟΣ. ΑΥΤΗ ΤΗΝ ΕΠΟΧΗ
ΤΑ ΧΕΛΙΔΟΝΙΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ
ΕΙΝΑΙ ΣΤΗΝ ΑΙΓΥΠΤΟ.

ΜΑΛΛΟΝ ΕΣΥ ΒΡΙΣΚΕΣΑΙ
ΣΕ ΛΑΘΟΣ ΜΕΡΟΣ. ΔΕΝ ΕΙΜΑΙ
ΧΕΛΙΔΟΝΙ, ΕΙΜΑΙ
ΠΙΓΚΟΥΓΙΝΟΣ.

Aplis